

โจทย์คำถาม การแข่งขันโต้เถียงปัญหากฎหมายโดยการแถลงการณ์ด้วยวาจาในชั้นอุทธรณ์ รอบภายในคณะนิติศาสตร์ ครั้งที่ 19 ประจำปีการศึกษา 2564

พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องว่า เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เวลากลางวัน จำเลยบังอาจดูหมิ่น ซึ่งหน้าและใส่ความนางสาวสวยจริง เก่งจัง ผู้เสียหาย โดยการโฆษณาด้วยการกล่าวข้อความว่า “อีหน้าโง่ มีง สอบได้คะแนนเยอะเพราะโกงข้อสอบมา” ในแอปพลิเคชัน WebX ซึ่งมีผู้ร่วมฟังทั้งสิ้นประมาณ ๗๐๐ คน โดย ประการที่น่าจะทำให้นางสาวสวยจริงเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชัง เหตุเกิดทุกท้องที่ทั่วราชอาณาจักร ผู้เสียหายร้องทุกข์ภายในอายุความแล้ว ขอให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๘, ๓๔๓

จำเลยให้การปฏิเสธ

ระหว่างพิจารณานางสาวสวยจริง เก่งจัง ยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ ศาลชั้นต้นอนุญาต กับยื่นคำร้อง ว่าการกระทำของจำเลยทำให้นางสาวสวยจริงและครอบครัวได้รับความเสียหายต่อชื่อเสียง เพราะหลังจาก นางสาวสวยจริงจบการศึกษาปริญญาตรีจะได้รับทุนการศึกษาระดับปริญญาโท การกระทำของจำเลยทำให้นางสาวสวยจริงถูกยกเลิกทุน นอกจากนี้นางสาวสวยจริงยังเป็นบุตรสาวของนายหล่อจุง เก่งจัง ซึ่งเป็นอาจารย์ในคณะนิติศาสตร์แห่งนั้นอีกด้วย ขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน ๖๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี นับแต่วันทำละเมิดเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่ผู้ร้อง

จำเลยให้การในคดีส่วนแพ่งว่า นางสาวสวยจริงพูดจาอวดูจำเลยก่อน นางสาวสวยจริงไม่ได้เป็นผู้เสียหายจึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้บังคับจำเลยชดเชยค่าสินไหมทดแทน ค่าเสียหายดังกล่าวสูงเกินไป ขอให้ยกคำร้อง

ก่อนเริ่มสืบพยาน โจทก์ โจทก์ร่วม และจำเลยแถลงรับข้อเท็จจริงกันว่า โจทก์ร่วมและจำเลยต่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ ๔ คณะนิติศาสตร์ของมหาวิทยาลัยชื่อดังแห่งหนึ่ง ช่วงเวลาก่อนเกิดเหตุ นักศึกษาของคณะนิติศาสตร์ทั้งหมดของมหาวิทยาลัยแห่งนั้นกำลังถกเถียงกันในประเด็นเรื่องการยกเลิกระบบโຕະซึ่งหมายถึงการจัดแบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ แล้วให้รุ่นพี่ซึ่งอยู่ในโຕະเดิมดูแลรุ่นน้องเป็นทอด ๆ ไป อันเป็นประเพณีที่ปฏิบัติติดต่อกันมานานแล้ว มีทั้งนักศึกษาที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกระบบโຕະดังกล่าว จึงมีแนวคิดให้จัดงานเสวนาเพื่ออภิปรายข้อดีและข้อเสียของระบบโຕະแล้วจึงจัดให้มีการลงมติต่อไป แต่ปัจจุบันประเทศไทยยังคงอยู่ในภาวะแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-๑๙) จึงต้องจัดงานเสวนากันทางแอปพลิเคชัน WebX ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันสำหรับการประชุมออนไลน์ ในการจัดงานเสวนาเรื่องการยกเลิกระบบโຕະดังกล่าวมีโจทก์ร่วมและจำเลยเป็นผู้ร่วมสนทนา เนื่องจากโจทก์ร่วมเป็นนักศึกษาที่มีผลการเรียนดีเด่น ส่วนจำเลยเป็นนักกิจกรรมคนดัง ทั้งสองได้รับการยอมรับจากเพื่อน ๆ และมีผู้เข้าร่วมฟังเป็นนักศึกษาของคณะนิติศาสตร์ทุกคน รวมทั้งสิ้น ๕๐๐ คน โดยก่อนวันจัดเสวนา ๑ วัน ผู้ดูแลระบบ (admin) จะส่งลิงก์ที่ใช้ในการเข้าถึงห้องสนทนาทางอีเมลของนักศึกษาแต่ละคน ระหว่างการเสวนาจำเลยกล่าวถ้อยคำตามฟ้องต่อโจทก์ร่วมจริง หลังจากนั้นทั้งโจทก์ร่วมและจำเลยก็ออกจากการเล่นไป วันรุ่งขึ้น

โจทก์ร่วมไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนในข้อหาหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา ชั้นสอบสวนจำเลยให้การปฏิเสธ

ทางพิจารณาโจทก์และโจทก์ร่วมนำสืบว่า วันเวลาตามฟ้อง โจทก์ร่วมแสดงความเห็นในทำนองว่าควรให้ระบบโຕະยังคงอยู่ต่อไป และไม่เห็นด้วยกับการยกเลิกระบบโຕະ ส่วนจำเลยอยากใหยกเลิกระบบโຕະไป ระหว่างการเสวนาจำเลยกล่าวถ้อยคำต่อโจทก์ร่วมว่า “อีหน้าโง่ มึงสอบได้คะแนนเยอะเพราะโกงข้อสอบมา” เพื่อนนักศึกษาทุกคนที่ร่วมฟังการเสวนาได้ยินคำพูดดังกล่าว โจทก์ร่วมเป็นนักศึกษาเรียนดี ไม่เคยทุจริตในการสอบ ระหว่างการเสวนามีบุคคลอื่นนอกจากนักศึกษาคณะนิติศาสตร์ ๕๐๐ คน เข้าร่วมฟังการเสวนาด้วย เนื่องจากนักศึกษาบางคนส่งลิงก์ต่อให้เพื่อนนักศึกษาคนอื่นเข้ารับฟังด้วย โจทก์ร่วมกำลังจะจบการศึกษาด้วยคะแนนระดับเกียรตินิยมอันดับ ๑ และกำลังจะได้รับทุนเรียนดีให้ศึกษาต่อระดับปริญญาโท ทั้งนายหล่อจุง เก่งจัง บิดาของโจทก์ร่วมเป็นอาจารย์ในคณะนิติศาสตร์แห่งนี้ การกระทำของจำเลยทำให้โจทก์ร่วมและครอบครัวเสื่อมเสียชื่อเสียงและทำให้โจทก์ร่วมถูกยกเลิกทุน คิดเป็นค่าเสียหายรวม ๖๐,๐๐๐ บาท

จำเลยนำสืบว่า เหตุที่จำเลยกล่าวคำพูดตามฟ้อง เนื่องจากการเสวนาโจทก์ร่วมเห็นว่าฝ่ายตนกำลังเสียเปรียบ เพราะจำเลยให้เหตุผลดีกว่าและเพื่อนนักศึกษาที่ร่วมรับฟังส่วนมากโน้มเอียงไปทางความเห็นของจำเลย ด้วยความโมโหโจทก์ร่วมว่าจำเลยว่า “วัน ๆ ไม่เข้าเรียน จะไปรู้อะไร เอาไว้ให้สอบได้คะแนนมากกว่าชั้นก่อนแล้วค่อยมาออกความเห็น” จำเลยจึงตอบโต้กลับไปด้วยข้อความตามฟ้อง โจทก์ร่วมเป็นฝ่ายยั่วเย้าจำเลยก่อน จำเลยจึงมีสิทธิกล่าวข้อความที่เป็นการลดทอนความน่าเชื่อถือของโจทก์ร่วม ไม่ให้เพื่อนนักศึกษาเชื่อคำพูดของโจทก์ร่วม จำเลยกล่าวถ้อยคำตามฟ้องในระหว่างการเสวนาของนักศึกษาคณะนิติศาสตร์จำนวน ๕๐๐ คน เท่านั้น ซึ่งเป็นกลุ่มเฉพาะ จึงไม่เป็นการโฆษณา การที่มีนักศึกษาคนอื่นเข้าร่วมรับฟังเป็นความรับผิดชอบของผู้ดูแลระบบ ไม่ใช่ความรับผิดชอบของจำเลย โจทก์ร่วมไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยจึงไม่มีอำนาจยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์และไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้จำเลยชดเชยค่าสินไหมทดแทน โจทก์ร่วมไม่ได้รับความเสียหายตามคำร้อง เพราะแม้จำเลยจะกล่าวข้อความดังกล่าวโจทก์ร่วมก็ยังได้รับเกียรตินิยมอันดับ ๑ อยู่ดี ข้อความตามฟ้องจำเลยกล่าวถึงโจทก์ร่วม ไม่ได้กล่าวถึงบิดาของโจทก์ร่วม ครอบครัวของโจทก์ร่วมจึงไม่ได้รับความเสียหายไปด้วย ส่วนการที่โจทก์ร่วมถูกยกเลิกทุนการศึกษาหรือไม่ เป็นดุลพินิจของผู้ให้ทุน ไม่เกี่ยวข้องกับจำเลย ขอให้ยกฟ้องและยกคำร้อง

ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้ถ้อยคำของจำเลยที่ว่าโจทก์ร่วมว่า “อีหน้าโง่” เป็นการแสดงอยู่ในตัวว่าเป็นการดูหมิ่นเหยียดหยามโจทก์ร่วม แต่ความผิดฐานดูหมิ่นจะต้องเป็นการกล่าวต่อหน้ากันจึงจะเป็นความผิด เพราะบทบัญญัติมาตรานี้มีเจตนารมณ์ป้องกันเหตุร้ายที่อาจเข้าถึงตัวกันทันทีที่มีการกล่าวดูหมิ่น ส่วนข้อความว่า “มึงสอบได้คะแนนเยอะเพราะโกงข้อสอบมา” ทำให้ผู้ที่ได้ยินเข้าใจว่าโจทก์ร่วมเป็นคนโกงในการสอบ ทำให้โจทก์ร่วมเสียชื่อเสียง ถูกดูหมิ่น หรือถูกเกลียดชังได้ ทั้งยังได้ความจากจำเลยตอบคำถามค้านของทนายโจทก์ร่วมรับว่า พยานนั่งสอบติดกับโจทก์ร่วมเสมอมา พยานไม่เคยเห็นโจทก์ร่วมทุจริตในการสอบเลย แสดงว่าจำเลยไม่ได้กล่าวข้อความดังกล่าวโดยสุจริต และจำเลยยังตอบคำถามค้านด้วยว่า ตั้งแต่เริ่มเสวนา พยานเห็นจำนวนผู้เข้าร่วมรับฟังเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ ๕๐๐ คน จนขณะที่พยานกล่าวถ้อยคำตามฟ้อง

มีผู้เข้าร่วมการเสวนา ๗๐๐ คน การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานดูหมิ่นโจทก์ร่วมซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณา และความผิดฐานหมิ่นประมาทโจทก์ร่วมด้วยการโฆษณา และจำเลยยังต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่โจทก์ร่วมด้วย เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังว่าบิดาของโจทก์ร่วมเป็นอาจารย์ในคณะนิติศาสตร์ดังกล่าว และโจทก์ร่วมถูกยกเลิกทุนการศึกษาโดยมีจดหมายขอยกเลิกทุนมาแสดง จึงเห็นควรกำหนดค่าเสียหาย ๔๐,๐๐๐ บาท แต่เนื่องจากโจทก์ร่วมมีส่วนช่วยทำให้จำเลยกระทำความผิดจึงไม่เป็นผู้เสียหายโดยนิตินัย ให้ยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์

พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๘ จำคุก ๑ ปี และปรับ ๕๐,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๑ ปี ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙, ๓๐ ให้จำเลยชำระเงิน ๔๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๕ ต่อปี นับแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่ผู้ร้อง ค่าฤชาธรรมเนียมในส่วนแบ่งให้เป็นพับ ให้จำเลยโฆษณาคำขอขมาผู้เสียหายในหนังสือพิมพ์นิตริมน้ำเป็นเวลา ๓ วัน โดยจำเลยเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย ยกคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ และข้อหาอื่นนอกจากนี้ให้ยก

ท่านในฐานะทนายความโจทก์ร่วมและในฐานะทนายความจำเลย หากท่านต้องการยื่นอุทธรณ์และยื่นคำร้องขอแถลงการณ์ด้วยวาจาต่อศาลอุทธรณ์ ท่านจะยื่นอุทธรณ์และยื่นคำร้องขอแถลงการณ์ด้วยวาจาในประเด็นใดบ้าง จงอธิบายและยกเหตุผลประกอบ